

Gustav Fridolin: Kongresstal 2011

Talare

Gustav Fridolin
Språkrör

Datum

22 maj 2011

Plats

Karlstad

- 1 Tack. Det känns som att stå på perrongen med en biljett i handen till en plats
där man ännu inte varit, sa jag igår. Och visst är det en resa vi är på. Vi är en
rörelse som ber människor om det svåraste, att våga. Vi vänder oss till det
vackraste i människan, hennes vilja, hennes kraft att förändra. Hennes mod att
5 drömma och att kavla upp för att göra drömmen till verklighet.

Det heter ibland att politik gått ur modet. Att människor inte längre bryr sig.
Men hur många av er har gått med, blivit politiker under det senaste, säg, två
åren?

10

Tack – för att ni överbevisar de trötta förståsigpåarna en vacker vårdag som den
här. Tack för det ni gör här, och varje dag i era kommuner, föreningar, fack och
företag. Sverige byggs av ert och många andra människornas engagemang.

- 15 Varje politisk rörelse har en historisk uppgift. Vi gröna har fortfarande vår
framför oss. Och det är en uppgift som kommer allt närmare, som blir
uppenbar för alltfler och som alltfler vill vara med och ta tag i. Vi är därför inte
ett parti som hålls samman av att vi företräder ett visst intresse, är så lika
varandra. Tvärtom, när man kommer till en grön avdelning är det olikheterna
20 som är mest slående. Vi kommer från olika håll för att ta tag i den utmaning vi
bildats för att tackla, och de olika erfarenheterna är vår styrka. Alla ni som räckte
upp handen nyss, och alla ni andra, när man frågar er varför ni gått med, ger av
er tid och er kraft, så får man sig väldigt olika historier till livs. Men en sak har
historierna gemensamt. De handlar om förändring.

25

Som hos ... Elisabet. Elisabet Knutsson, grön gruppledare i Bromölla. 1975 var
Elisabet väverska. Om några veckor inviger hon sitt nya ekopensionat i den
gamla vävboden i Östanfors. När världen förändrades var Elisabet tvungen att
förändras, status quo var aldrig ett alternativ. Det heter ibland från de

- 30 desillusionerade att vi människor inte kan förändra oss. Men få av oss lever på

samma sätt som för tjugo år sedan, har samma arbetsuppgifter, äter samma mat eller nynnar på samma musik. I förändringen visar människan sin styrka.

35 Företagande ger möjlighet till förändring. Elisabet är nu med och drar igång ett grönt företagarnätverk. När vi gröna talar om att slopa regelkrångel, avskaffa det byråkratiska och dyra sjuklönenansvaret eller sänka arbetsgivaravgiften, så är det inte för att "flirta" med småföretagarna som det heter i analyserna – det är för att vi är småföretagarna, för att vi lever förändring.

40 Jag är övertygad om att vi står inför ett lika stort arbete som när en gång Folkhemmet byggdes. Som Åsa var inne på, förutsättningarna för ekonomin, Sverige och vårt sätt att leva tillsammans håller på att förändras. Och när världen förändras är status quo inte längre ett alternativ.

45 Ändå har vi ett politiskt samtal som mest liknar som en projektgrupp på en fredagseftermiddag. Man bollar ansvaret mellan varandra, pekar finger och hoppas att någon annan, någon annan stans ska göra jobbet. De politiska strategerna verkar tro att den vinner som lovar minst, som lovar att inget förändras, att allt ska bli som det varit. Politiken har blivit en fight om vem som
50 klär bäst i etiketten statsbärande.

Men när världen förändras handlar det inte om vem som är bäst på att bära, då handlar det inte om att förvalta och administrera. Då handlar det om att våga satsa och investera. För ett decennium sedan minskade de svenska

55 klimatutsläppen med två procent årligen. Idag är målet att minska en halv procent årligen, målet är alltså att vara fyra gånger sämre än för tio år sedan. Sverige började tidigt promenera mot en ny tid, men medan Sverige promenerat allt saktare har stora delar av världen börjat springa. Sverker Åströms arbete och Stockholmskonferensen är exempel på ett Sverige som ville leda förändringen.

60 Vi gröna strävar inte efter att bara få bära staten, vi vill mer. Vi är inte statsbärarna, vi är samhällsförändrarna.

På kaffe och bulle-mötena som utgjorde min valrörelse i Skånes skogsbygder mötte jag många samhällsförändrare. Det var byalaget som räddade sitt

65 bibliotek, de äldre som tog makten över sin omsorg, nätverket som körde ut Shell från Österlen. Det var de som kokar kaffe i pensionärsföreningen, tränar knattelaget eller ordnar studiecirkeln. Alla de som gör att Sverige ibland kan gå och lägga sig som ett bättre land än vad det vaknade som. Det är människor som tror på förändring, men som alltför sällan fått anledning att tro på politiken. Vi

har den mest välutbildade befolkningen någonsin, men det politiska samtalet har kanske aldrig varit så fattigt. Man vill köpa väljare med några hundralappar i skattesänkning eller tror att man kan få hjärtan att bulta med en reklambyråformulerad slogan. Den vanligaste politiska hemvisten har blivit

75 hemlösheten. Ute i bygderna upplevs politiken allt för ofta som ett problem, politikern den som kommer för att lägga ner en skola eller stänga ett bibliotek. Det var det Bertil Torekull, jag och de andra ville ändra på med Kaffe och bulle-mötena. Vi ville återupprätta politiken som vår arena för förändring.

80 Jag minns ett möte i Perstorp. Där hade de lokala politikerna tvingats spara på skolan, och spara på skolan och spara lite till på skolan. Nu hade man bestämt sig för att helt stänga en av skolorna på fredagar för förstaklassare. Vad skulle man göra nästa gång? Stänga på torsdagar också. Det var ju tur att man inte tänkte den tanken färdigt – då hade det väl varit billigast att stänga skolan hela

85 veckan. Vi satt ner med kaffe och bulle, pratade om vad som kunde göras, om vad som måste göras. En enda unge som hamnar vid sidan av kostar uppemot 15 miljoner – Sverige har inte råd att spara på skolan. Men en förälder suckade uppgivet. ”Vi har ju gjort allt, vi har skrivit hur många namninsamlingar som helst.” Perstorp är inte särskilt stort. Där bor en 6000 personer. Men så stort

90 hade avståndet till politiken växt sig att byns mest engagerade människor inte ens hade tänkt tanken att de kunde vara dem som inte bara lämnade över, utan också tog emot en namninsamling. Jag behövde inte säga det. En fackligt aktiv lärare, Irena Långberg, tog istället till orda: ”Men”, sa hon, ”vi är ju fler här än på något av de lokala partiernas årsmöten. Visst kan väl vi göra politiken till

95 vår”. Mötet blev startskottet för de Gröna i Perstorp, idag sitter Irena i fullmäktige och barnen får gå i skolan hela veckan. Som Andy Warhol sa: ”They say that times they are changing. But actually, we need to change them ourselves.” ”Det sägs att tiden förändrar saker, men man måste faktiskt ändra dem själv.”

100

För några veckor sedan blev jag uppringd av Sarah Daaboul. Jag mindes henne som en av de engagerade och kloka deltagarna på folkhögskolan där jag jobbat, en av dem som lärt mig så mycket. Nu hade hon startat en facebook-grupp för jobb och bättre arbetsvillkor för unga, och ville att Mehmet och jag skulle

105 komma ut till Mynttorget utanför riksdagshuset. Det finns ju så mycket som behöver göras, sa hon. Och visst har hon rätt. Vi måste bygga bort bostadsbristen och rusta upp miljonprogrammets bostäder och skolor, vi behöver fler vuxna i skolan och händer i omsorgen, vi behöver lägga

Ändå står många unga utan jobb, och när kön till jobben som finns är lång blir villkoren och arbetsmiljön därefter. Sarah berättade om en tjej på McDonalds som inte gått med på att stämpla ut och sitta och vänta utan ställde det kan
 115 tyckas självklara kravet på lön för att jobba - då fick hon som straff skrubba herrtoaletten ren med en tandborste. Nu stod den tjejen och Sarah på Mynttorget tillsammans med ett gäng facebook-ihopkallade ungdomar med tandborstar i händerna.

120 Ibland är det långt mellan riksdagen och ett McDonalds-kök. Men där och då lyckades Sarah överbrygga avståndet. Mehmet delade med sig av erfarenheterna från fackligt arbete i ett snabbmatskök. Sarah och de andra berättade om hur saker har förändrats sedan dess. Där och då var Miljöpartiet arbetsmiljöpartiet. Vi lyssnade, delade erfarenheter och utvecklades. I rådslaget om makten över
 125 tiden söker vi efter förslagen om ett mänskligt arbetsliv där vi själva styr mer över vår tid och vårt arbete. En av dem som kommer delta i rådslaget är Sarah Daaboul. Idag är hon aktiv i MP-gruppen runt Järvafältet utanför Stockholm. I många andra länder är det i områden som Järva som de gröna växer snabbast. Som de franska grönas Daniel Cohn-Bendit sagt: "vi ska vara alternativet för
 130 dem som är oroliga för den globala matförsörjningen om ett decennium, och för dem som är oroliga för sin familjs matförsörjning i slutet av veckan".

I USA har omställningsrörelsen, som nu börjar slå rot på många håll i Sverige, brutit sig allra starkast genom betongen. Ta South Bronx som exempel. Hög
 135 arbetslöshet, svåra sociala problem, kriminalitet. Och så är då hälften av medborgarna aktiva i miljögruppen. Det går liksom inte riktigt ihop. Jag mailade gruppen, Sustainable South Bronx, och frågade lite försynt om de inte har mer akuta saker att ta tag i än att rädda världen. "Jo", sa de. "Men det är ju det vi gör. Vi har pratat så länge om våra områden, visat hur våra hus förfaller
 140 och hopplöshet breder ut sig. Politikerna har svarat på två sätt. De bästa har rest ut hit och bestämt sagt att något måste göras. Sedan har vi inte hört av dem. De andra har aldrig varit här men ändå kunnat prata väldigt mycket om oss. Men med klimatutmaningen handlar det inte om att tycka synd om oss. Att någon annan ska göra något för oss för att vara snäll. Utan om att vi måste göra något
 145 ihop. Klimatutmaningen är ett lika stort problem om man bor i ett penthouse på Manhattan som om man bor på South Bronx. Men om vi börjar är det vi som kan få jobb och framtidstro."

150 Sustainable South Bronx organiserar green collar workers – i USA talar man ju
om tjänstemän som white collar och arbetare som blue collar. Green collar
workers odlar upp mark och tak, bygger nytt och rustar upp. Samma sak kan
hända i Sverige. Hållbara Järva, till del finansierat genom de
155 klimatinvesteringsprogram regeringen avskaffat, är en av de största
upprustningarna som gjorts av ett miljonprogramsområde i Sverige. Man
energi- och klimatsäkrar, bygger nya energikällor och – efter engagemang från
Sarah och andra – gör det tillsammans med de boende. 100 personer har
utbildats till studiecirkelledare. Klausuler i upphandlingen, som drivits igenom
av Miljöpartiet, har gjort att entreprenörerna anställer personal från förorten
160 man jobbar i, och 150 människor har fått yrkesutbildning och arbete. Järva har
fått sina green collar workers.

Vi vill rusta upp Sverige. Istället för nya jobbskatteavdrag bygger vi om Sverige.
Och när vi gör det ger det jobb och möjligheter. I omställningen har vi chans att
165 bygga ett samhälle som hänger ihop igen. När jag ringde Karolina Skog, en gång
ordförande för Ekodemikerna och nytt grönt kommunalråd i Malmö,
häromveckan och frågade lite om den nya spårvagnen trodde jag att jag skulle få
höra om hur man gör det möjligt för Malmöbor att resa mer miljövänligt. Men
det hon främst pekade på var hur spårvagnslinjer mellan Lindängen och Västra
170 hamnen, Centrum och Rosengård kan bygga ihop Malmö. (Samma sak här i
Karlstad. Återvinningsanläggningarna SolenReturen som Miljöpartiet öppnat
är såklart bra för miljön – men när vi i torsdags hade möte i bostadsområdet
Kronoparken betonade man mer vilken bra satsning de är för att öppna dörrar
ut på arbetsmarknaden och vilken mötesplats de blivit.)

175 Den förändring du och jag gör kan nå så långt. Men den förändring vi gör
tillsammans kan nå ännu lite längre. Jag kan ju inte gå ut och lägga räls i min
egen trädgård och hoppas att det ska köra fler tåg i Sverige, en del saker måste vi
göra tillsammans. I Malmö och sju städer till planerar gröna kommunpolitiker
180 spårvagnar. En av dem är Örebro. Tillsammans med kommunalrådet Fredrik
Persson och några andra Örebroare besökte jag nyss kraftvärmeverket. Det var
första gången jag fick se insidan av en turbin. Det var att se rätt in i framtiden.
Den gamla oljeeldade pannan monteras ner, och en biobränslepanna byggs upp.
Jag frågade E.On varför man gör miljardinvesteringen nu och fick snabbt svaret:
185 klimatplanen miljöpartisterna baxat genom kommunfullmäktige för in
framtiden i kalkylerna. (Det pågår förhandlingar i Örebro, det vet ni säkert.

Tack alla kämpar som deltog i omvalet. Nu hoppas vi att ni får fortsätta i majoritet – men alldeles oavsett, E.Ons miljardinvestering kan ingen ny majoritet backa!)

Från kraftverkets tak såg man Närkes gröna skogsmarker och man funderade över hur vi ens kunnat få för oss att vi ska hämta energin från oljeproducerande skurkstater. I ögonvrån anade man Kvarntorpshögen, resterna av brytningen av uranrikt oljeskiffer för ett halvsekel sedan, och man påmindes att det fortfarande finns de som tror att Sverige gör bäst i att backa in i framtiden. Till dem som vill bygga nya kärnkraftverk har jag en fråga: är det här ni ska ta uranet? Sverige har unika förutsättningar att bygga ett energisystem som varken litar till att vi plockar upp uran eller fossila bränslen ur våra marker.

Kristina Lugn sa en gång att det är fruktansvärt svårt att leva utan en bärande längtan. Det är de förändringar vi gör i verkligheten, de steg vi tar – hur små de än verkar när man sitter där på föreningsmötet eller i fullmäktige – som ger näring åt drömmen om en annan värld, som ger oss hopp om framtiden, som ger en längtan som kan bära hur långt som helst.

Det handlar om en förändring som inte ett enskilt parti kan genomföra. När Sverige går till val nästa gång ska det på varje arbetsplats och i varje förening sitta människor som känner att de varit med och formulerat det gröna alternativet. Alla kommer inte vara medlemmar, men alla ska ha fått dela med sig av sina erfarenheter, gett av sina idéer. Vi har en biljett i handen, och bjuder nu med alla i arbetet med partiprogram, i rådslag, i formulerandet av ett politiskt alternativ, på resan mot framtiden. Svenskarna är för kloka för att välja alternativ formulerade av andra, färdigpaketerade budskap från PR-byråer. Man vill vara med och göra förändring. Som Tage Danielsson sa, "kanske vore bästa boten för den trötta samhällskroppen i fall tankarna från toppen istället kom från roten."

Källa

<div>Manuskript inskickat av Miljöpartiet</div>

Taggar

Miljöpartiet, Miljöpartiets kongress, Politiska tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/gustav-fridolin-kongresstal-2011>